

Inhoudsopgave.

1. Doel van dit pestprotocol	3
2. Het probleem dat pesten heet.	4
3. Voorwaarden waar we met elkaar aan moeten voldoen.	5
4. Hoe voorkomen we pestgedrag.	6
5. Aanpak van de ruzies en het pestgedrag in 9 stappen.	7
6. Begeleiding van de gepeste leerling en de pester.	9
Begeleiding van de gepeste leerling	9
Begeleiding van de pester.	9
7. Adviezen aan de ouders van onze school:	10
Ouders van gepeste kinderen:	10
Ouders van pesters:	10
Alle andere ouders:	10

1. Doel van dit pestprotocol

Alle kinderen mogen zich op Het Kompas veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Door elkaar te steunen en respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken.

In dit pestprotocol wordt het begrip pesten verduidelijkt; geven we aan hoe we het pestgedrag zoveel mogelijk proberen te voorkomen; en komen we door middel van een stappenplan tot een gestructureerde aanpak van het probleem.

Wat is het verschil tussen plagen en pesten

Het eerste waar je als school en ouder tegenaan loopt is de definitie van plagen en pesten.

Plagen komt van twee kanten. Beide kinderen zijn even sterk en er is sprake van stoeigedrag. Het gaat over en weer en wordt van elkaar geduld. Een onderwijzer zal ingrijpen als het gedrag teveel wordt. Plagen is merkbaar voor de omgeving en wordt dus signaleerd

Pesten komt van één kant. Er is een sterke partij en een underdog. Het gebeurt op de achtergrond en valt niet zo op. Wel zal het kind dat gepest wordt een gedragsverandering vertonen. Het wordt bijvoorbeeld stiller of wil zelfs niet meer naar school. Het is dan de kunst om te achterhalen waardoor het gedrag veranderd is.

2. Het probleem dat pesten heet.

De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar, maar ook in lagere en hogere groepen wordt er gepest. Een pestproject alleen is niet voldoende om een eind te maken aan het pestprobleem. Het is beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het ook preventief kan werken. Onze methode Leefstijl en Kanjertraining bieden hiervoor ook mogelijkheden.

Oorzaken van pestgedrag kunnen onder andere zijn:

- Een problematische thuissituatie
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt

Signalen van pesterijen kunnen onder andere zijn:

- een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- briefjes doorgeven
- opmerkingen maken over kleding
- isoleren
- buiten school opwachten, slaan of schoppen
- schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer
- via hyves, facebook, twitter, sms of bellen negatief uitlaten over anderen
- volstrekt doodzwijgen
- psychisch, fysiek of seksueel mishandelen
- een kring vormen of insluiten in klas, gang of schoolplein
- buiten school opwachten, slaan of schoppen
- nooit de echte naam van een klasgenoot gebruiken, maar een bijnaam
- opdrachten geven huiswerk te maken of huiswerk innemen
- bezittingen vernielen of afpakken
- cadeaus eisen of geld afpersen
- beledigen
- kettingbrief schrijven

Signalen bij het gepeste kind:

- Het kind wordt stiller, trekt zich terug
- Het kind wordt angstig
- Het kind is terughoudend om bij een groep te komen
- Het kind wil niet meer naar school
- Het kind krijgt spontane huiluitbarstingen
- Onverklaarbare blauwe plekken
- Buikpijn door spanningen
- Hoofdpijn door spanningen
- Oververmoeidheid door stress

Deze lijst kan nog verder worden uitgebreid: je kunt het zo gek niet bedenken of volwassenen en dus ook leerlingen hebben het bedacht. Leerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

3. Voorwaarden waar we met elkaar aan moeten voldoen.

Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/ verzorgers (hierna genoemd: ouders)

De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.

Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling innemen.

Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.

Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.

In onze stichting CBO Meilân zijn vertrouwenspersonen aangesteld. Zie hiervoor onze schoolgids.

Samenwerken zonder bemoeienissen. School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid (moeten) nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

4. Hoe voorkomen we pestgedrag.

In de groepen worden wekelijks vormende elementen als respect, aandacht en zorg binnen de verhalen of opdrachten van de methodes Trefwoord, Leefstijl en de Kanjertraining aan de orde gesteld en toegepast.

In de relatie tussen kind en leerkracht en kinderen onderling zijn de volgende omgangsnormen van belang:

- De leerkracht ziet het kind als competent. Hij/zij geeft veel positieve feedback, vertrouwen en verwacht veel van de kinderen.
- De kinderen worden zoveel mogelijk gezien als autonome individuen die veel zelfstandig kunnen werken, mee kunnen denken, zelfstandig problemen kunnen oplossen en initiatieven kunnen nemen.
- Er wordt gewerkt aan een optimale relatie tussen leerkrachten, tussen kinderen en tussen leerkracht en kind. Er wordt daarin gestreefd naar open communicatie zonder vooroordelen.
- Elk kind wordt door de leerkracht bij binnenkomst gegroet.
- De leerkracht is in zijn houding open en waarderend. Hij/ zij probeert aandachtig en effectief te luisteren. Daarnaast is zijn/haar gedrag corrigerend en lerend.

Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.

In elke groep wordt de dag geëvalueerd. Bij niet gepast gedrag komen de schoolregels en de groepsafspraken aan de orde.

Kanjerafspraken CBS Het Kompas

We vertrouwen elkaar	Tijger, kanjer (Witte pet gedrag)
We helpen elkaar	Tijger, kanjer (Witte pet gedrag)
Niemand speelt de baas	Pestvogel, vlerk (Zwarte pet gedrag)
Niemand lacht uit	Aap, pias, (Rode pet gedrag)
Niemand doet zielig	Konijn, de bange (Gele pet gedrag)

5. Aanpak van de ruzies en het pestgedrag in 9 stappen.

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

STAP 1:

Samen eruit te komen.

STAP 2:

Ga naar de meester of de juf.

STAP 3:

- Gesprek onder leiding van de meester/juf of schoolleider waarin bewustwording ontstaat voor gevolgen van het pesten.
- Pesters wordt verantwoordelijkheid gegeven om de pestproblemen op te lossen en zich daadwerkelijk in te zetten voor de kinderen die gepest worden.
- Het opstellen van een plan om te komen tot een oplossing op korte en lange termijn.

STAP 4:

Bij herhaling informeren ouders & sancties:

- Ouders informeren over de situatie; komen tot een oplossing op school door het stellen van sancties (zie onder) en vaststellen van een termijn van 4 weken.
- Sancties:
- Een of meerdere pauzes binnen blijven
- Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor de periode van 4 weken) in een kort gesprek aan de orde.

STAP 5:

Opnieuw een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school legt alle activiteiten vast in het leerlingendossier.

STAP 6:

Een evaluatie gesprek met de ouders. Is er nog steeds sprake van pestgedrag dan volgt stap 7.

STAP 7:

Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de Schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk.

STAP 8:

Tijdelijke time-out. Dit kan b.v inhouden dat een leerling voor korte duur in de school apart wordt gezet onder begeleiding of dat hij voor korte duur thuis is. Intussen wordt er zo gauw mogelijk met alle betrokken partijen een oplossing gezocht.

STAP 9:

In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden. Dit protocol is op Stichtingsniveau vastgesteld.

6. Begeleiding van de gepeste leerling en de pester.

Begeleiding van de gepeste leerling

Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest.
Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten.
Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen.
Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
Sterke kanten van de leerling benadrukken.
Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt.
Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).
Het gepeste kind niet overbeschermen bijvoorbeeld naar school brengen of, 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie, waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

Begeleiding van de pester

Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen).
Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
Excuses aan laten bieden.
Laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
Pesten is verboden in en om de school, wij houden ons aan deze regel. Straffen als het kind wel pest, belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt.
Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
Inschakelen van hulp; sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts en GGD.

7. Adviezen aan de ouders van onze school:

Ouders van gepeste kinderen:

- Neem het probleem serieus.
- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Zoek eventueel hulp in de vorm van een Sova- training.

Ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.